

Curtea Supremă de Justiție

D E C I Z I E

13 septembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Petru Ursache,

Judecători – Ghenadie Nicolaev, Vladimir Timofti, Nadejda Toma, Petru Moraru,
a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de partea vătămată

Grigoraș Elena, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 02 martie 2016, în cauza penală în privința lui

*Tartus Tudor Andrei, născut la 17.10.1971,
originar și domiciliat în sat. Cotova, r-nul Drochia*

și

*Popa Andrian Vasiliu, născut la 10.02.1984,
originar și domiciliat în sat. Cotova, r-nul Drochia.*

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 08.07.2014 – 20.11.2015 (prima instanță);

2. 14.12.2015 – 02.03.2016 (instanța de apel);

3. 26.05.2016 – 13.09.2016 (instanța de recurs ordinar).

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Drochia din 20 noiembrie 2015, Tartus Tudor și Popa Andrian au fost condamnați în baza art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal la amendă în mărime de 500 unități convenționale, ceea ce constituie 10000 lei, pentru fiecare.

A fost încetat procesul penal în privința lui Tartus Tudor în baza art. 186 alin. (2) lit. c) Cod penal, pe episodul din luna august 2009, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală;

A fost încetat procesul în privința lui Popa Andrian în baza art. 179 alin. (2) Cod penal, în legătură cu împăcarea părților.

S-a încasat de la Tartus Tudor și Popa Andrian în mod solidar în beneficiul lui Grigoraș Elena prejudiciul material în sumă de 8000 lei, cheltuieli de deplasare în sumă de 520 lei și timpul pierdut în sumă de 1973,24 lei, iar în total suma de 10493,24 lei.

S-a încasat de la Popa Andrian în beneficiul lui:

- Casico Serghei prejudiciul material în sumă de 6270, cheltuieli de judecată în sumă de 700 și cheltuieli de deplasare în sumă de 520 lei, iar în total suma de 7490 lei;

- Banari Constantin prejudiciul material în sumă de 7350 lei, cheltuieli pentru asistență juridică în sumă de 700 lei, iar în total suma de 8050 lei;

S-a încasat de la Tartus Tudor în beneficiul lui:

- Calaraș Elena prejudiciul material în sumă de 200 lei;

- Gangan Vasile prejudiciul material în sumă de 8170 lei, cheltuieli de deplasare în sumă de 468 lei, iar în total suma de 8638 lei

A fost respinsă cererea lui C. Banari, E. Grigoraș și S. Casico, privind încasarea prejudiciului moral.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat, că inculpatul Popa Andrian la 01.10.2014, în jurul orei 21:40, fiind în stare de ebrietate alcoolică, a pătruns și a rămas ilegal în gospodăria cet. Balean Tatiana din sat. Cotova, r-nul Drochia, unde a aplicat violență față de fratele proprietarei, manifestată prin lovirea cu pumnii peste diferite părți ale corpului, cauzându-i dureri fizice.

Tot el, la 28 spre 29.11.2013, cu scopul sustragerii bunurilor altei persoane, a pătruns în gospodăria lui Casico Serghei din sat. Cotova, r-nul Drochia și din casă, pe ascuns a sustras 2 anvelope pentru tehnica agricolă cu mărimea de 8,25-15 de model 4-83 fabricate în URSS în valoare de 3000 lei, un acumulator de model „Rombat” în valoare de 1500 lei, cinci saci cu zahăr cu masa fiecăruia câte 50 kg, în valoare de 3250 lei, două butelii de rachiu în volum de 20 litri în valoare de 1000 lei și 40 litri de vin în valoare de 520 lei, astfel cauzându-i părții vătămate o daună materială considerabilă în sumă totală de 9270 lei.

Tot el, la 15.12.2013, cu scopul sustragerii bunurilor altei persoane, acționând împreună cu Tartus Tudor și Cotonet Dinu, au pătruns în gospodăria lui Grigoraș Elena din sat. Cotova, r-nul Drochia, de unde pe ascuns au sustras 28 de iepuri, astfel cauzându-i părții vătămate o daună materială considerabilă în sumă de 12000 lei.

Tot el, în perioada lunii martie 2013, cu scopul sustragerii bunurilor altei persoane, a pătruns în casa lui Railean Gheorghe situată în sat. Cotova, r-nul Drochia, de unde a sustras pe ascuns o mașină automată de spălat în valoare de 2000 lei, un aragaz în valoare de 2000 lei, trei cauciucuri „Barum” cu dimensiunile R-15, 195/70 cu prețul unui cauciuc de 1500 lei, astfel cauzându-i părții vătămate o daună materială considerabilă în sumă totală de 8500 lei.

Tot el, în perioada de timp 17.12.2013-22.12.2013, cu scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, a pătruns în gospodăria lui Banari Constantin din sat. Cotova, r-nul Drochia, de unde dintr-o construcție auxiliară a sustras pe ascuns un motor cu capacitatea de 1 kw, în valoare de 800 lei, un motor electric cu capacitatea de 1,5 kw, în valoare de 300 lei, un ferestrău în valoare de 2500 lei, un perforator de model „Interscal” în valoare de 800 lei, un burghiu electric „DWT” în valoare de 500 lei, două șurubelnițe electrice în valoare de 350 lei și 1500 lei, astfel cauzându-i părții vătămate o daună materială considerabilă în sumă totală de 7850 lei.

Inculpatul Tartus Tudor, în perioada lunii august 2009, cu scopul sustragerii bunurilor altei persoane, a pătruns în gospodăria cet. Calaraș Elena din sat. Cotova, r-nul Drochia, de unde pe ascuns a sustras un aparat de tăiat lemnul de model „Stihl” la prețul de 3000 lei, un stingător de flăcări la prețul de 70 lei, o trusă medicală la prețul de 130 lei, astfel cauzându-i părții vătămate o daună materială considerabilă în sumă totală de 3200 lei.

Tot el, la 15.12.2013, cu scopul sustragerii bunurilor altei persoane, împreună cu Popa Andrian și Cotonet Dinu, au pătruns în gospodăria lui Grigoraș Elena din sat. Cotova, r-nul Drochia, de unde pe ascuns au sustras 28 de iepuri, astfel cauzându-i părții vătămate o daună materială considerabilă în sumă de 12000 lei.

Tot el, în perioada lunii iunie 2012, cu scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, prin deteriorarea lacătului depozitului ÎI ”Gangan Vasile” ce aparținea lui Gangan Vasile din sat. Cotova, r-nul Drochia, a pătruns și pe ascuns a sustras un aparat electric de găurit în sumă de 1300 lei, un aparat electric de tăiat metal în sumă de

600 lei, un fereastră electric de tăiat lemnul în sumă de 1300 lei, un aparat de încărcat acumulatorul în sumă de 2000 lei, dispozitiv de ridicare a greutatea în sumă de 670 lei, 30 m de cablu electric pentru aparat de sudat în sumă de 3600 lei, astfel cauzându-i părți vătămăte o daună materială considerabilă în sumă totală de 9470 lei.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către partea vătămată Grigoraș Elena, solicitând casarea acesteia, în partea stabilirii pedepselor inculpaților și în partea încasării prejudiciului material și moral în beneficiul său, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă integral acțiunea civilă și cererea de concretizare, în sumă totală de 28579,55 lei, iar inculpaților să le fie stabilită o pedeapsă echitabilă pentru faptele comise.

În motivarea apelului a indicat:

- instanța a respins nejustificat acțiunea civilă în partea solicitării încasării prejudiciului moral în sumă de 10000 lei, a sumei de 1161,20 lei cheltuieli de deplasare, a sumei de 5149,19 lei cu titlu de cheltuieli în legătură cu reabilitarea sănătății, care s-a agravat în rezultatul retrăirilor de pe urma infracțiunii comise, a sumei de 1799,98 lei cu titlu de compensare a dobânzii pentru împrumutul care a fost nevoită să-l contracteze pentru a se deplasa la OUP și instanța de judecată în legătură cu dosarul penal și pentru a-și rezolva problemele familiale, deoarece a fost lipsită de venitul în urma sustragerii iepurilor, iar în total acțiunea civilă fiind respinsă în latura încasării sumei de 18086,31 lei;

- nu este de acord cu soluția instanței în partea prejudiciului moral, deoarece i s-au cauzat suferințe psihice și retrăiri sufletești, ce persistă și în prezent, pe care instanța de fond nu le-a apreciat, că prejudiciul moral i-a fost cauzat prin faptul agresiunii asupra proprietății și personalității sale, și în acest sens a prezentat probe;

- la stabilirea pedepsei inculpaților, instanța nu a ținut cont în deplină măsură de prevederile art. 61, 75 Cod penal, astfel stabilind inculpaților o pedeapsă prea blândă și inequitabilă, prejudiciul cauzat nu a fost recuperat.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 02 martie 2016, pronunțată integral la 30 martie 2016, a fost admis apelul înaintat, casată parțial sentința în latura civilă, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care a fost admisă parțial acțiunea civilă declarată de partea vătămată și s-a încasat în beneficiul lui Grigoraș Elena prejudiciul moral de la Popa Andrian suma de 2000 lei și de la Tartus Tudor suma de 1000 lei.

În rest, sentința a fost menținută.

4.1. În motivarea soluției, instanța de apel a reținut, că prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, just ajungând la concluzia, că inculpații au săvârșit infracțiunile imputate.

La individualizarea pedepsei, instanța de apel a conchis că, de către instanța de fond s-a dat deplină eficiență prevederilor art. 16, 61, 75 Cod penal, astfel inculpaților fiindu-le stabilită o pedeapsă echitabilă pentru faptele comise sub formă de amendă.

Colegiul a indicat, că o pedeapsa prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit, iar o pedeapsă prea blândă generează dispreț față de ea și nu este suficientă pentru corectarea infractorului. Mai mult, legea penală nu urmărește scopul de a cauza suferințe fizice sau de a leza demnitatea omului.

Astfel, instanța de apel a conchis, că sînt neîntemeiate argumentele apelantului, privind blîndețea pedepsei, deoarece reieșind din materialele și circumstanțele cauzei,

careva circumstanțe care ar exclude aplicarea pedepsei amenzii nu s-au constatat.

4.2. Cu referire la acțiunea civilă, Colegiul penal a menționat, că prima instanță corect a încasat de la inculpați în beneficiul părții vătămate Grigoraș Elena suma de 8000 lei cu titlu de prejudiciu material, suma de 520 lei cu titlu de cheltuieli de transport și suma de 1973,24 lei cu titlu de prejudiciu pentru timpul de muncă pierdut.

Referitor la suma de 5149,19 lei solicitată de apelantă în calitate de prejudiciu material pentru tratament, instanța de fond corect a respins cerința în latura dată, deoarece nu s-a demonstrat survenirea bolii în urma acțiunilor inculpaților.

La fel, instanța de apel a menționat că, prima instanță întemeiat a respins cerința privind încasarea dobânzii la credit în sumă de 1799,98 lei, pe motiv că nu au fost prezentate probe privind scopul creditului.

De asemenea, instanța de apel a relevat, că prima instanță neîntemeiat a respins acțiunea civilă referitor la pretenția părții vătămate, privind repararea prejudiciului moral, greșit a conchis că părții vătămate nu i s-a cauzat prejudiciu moral, ci doar material, astfel în prezenta cauză s-a constatat faptul acționării inculpaților în mod ilicit față de partea vătămată cu vinovăție.

Prin urmare, instanța a conchis de a încasa în beneficiul lui Grigoraș Elena prejudiciul moral, de la Popa Andrian suma de 2000 lei și de la Tartus Tudor suma de 1000 lei, sume care sunt rezonabile și cu efect compensatoriu.

5. Decizia este atacată cu recurs ordinar de partea vătămată Grigoraș Elena, prin intermediul oficiului poștal la 28 aprilie 2016, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, care solicită casarea parțială a acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpaților să le fie stabilită o pedeapsă mai aspră, cu admiterea integrală a acțiunii civile și încasarea de la inculpați în mod solidar a prejudiciului material și moral în sumă totală de 28579,55 lei.

5.1. În motivarea recursului a indicat aceleași motive ca și în apel, că pedeapsa stabilită inculpaților este prea blândă, care nu este proporțională și echitabilă cu scopul pedepsei penale prevăzut de art. 61 Cod penal, că suma dispusă spre încasare nu corespunde gradului de suferințe cauzate prin infracțiune, instanțele de judecată neîntemeiat au admis parțial acțiunea în latura încasării prejudiciului material și moral, deoarece a prezentat probe în confirmarea pretențiilor înaintate și solicitate.

6. Asupra recursului nu au fost depuse referințe.

7. Judecând recursul ordinar în baza materialului din dosarul cauzei, Colegiul penal lărgit consideră că acesta urmează a fi respins din următoarele considerente.

Potrivit textului recursului partea vătămată Grigoraș E. a invocat ca temei de casare a deciziei instanței de apel art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, care stipulează că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Colegiul constată că aceste temeuri nu și-au găsit confirmare la judecarea recursului, nefiind stabilite presupusele erori de drept invocate de recurent, deoarece instanța de apel s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției nu contrazice dispozitivul hotărârii și acesta este expus clar, și instanța nu a admis o eroare gravă de fapt, care să afecteze soluția.

Din conținutul recursului rezultă că recurentul este de acord cu circumstanțele de fapt stabilite, însă, critică decizia referitor la blîndețea pedepsei stabilite inculpaților, cît și neadmiterea integrală a acțiunii civile.

Astfel, Colegiul penal reține că, criticile formulate de recurent, enunțate la pct. 5.1 din decizie, au format obiect de discuție la judecarea cauzei în apel și instanța le-a dat o motivare argumentată, expusă la pct. 4.1, 4.2., decizia corespunde prevederilor art. 417 Cod de procedură penală.

În acest sens, instanța de recurs menționează, că la stabilirea pedepsei instanța de apel a ținut cont de dispozițiile art. 75 Cod penal, care prevede, că persoanei recunoscute vinovate de săvîrșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea Specială a prezentului Cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții Generale a Codului penal.

Criteriile generale de individualizare a pedepsei sînt acele reguli, principii, prevăzute de Codul penal, de care instanța de judecată trebuie să țină seama la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei în cadrul operațiunii de individualizare a acesteia.

Prin urmare, Colegiul penal menționează că persoanei declarate vinovate, trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, adică în limitele sancțiunii legii în baza căreia persoana a fost condamnată. Potrivit art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrîngere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului și se aplică persoanelor care au săvîrșit infracțiuni, cauzînd anumite lipsuri și restricții drepturilor lor, avînd drept scop restabilirea echității sociale, corectarea acestora, precum și prevenirea săvîrșirii de noi infracțiuni, atît din partea condamnatului, cît și din partea altor persoane.

Mai mult, Colegiul penal remarcă că pedeapsa este echitabilă cînd ea impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvîrșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor victimei, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune.

De asemenea, pedeapsa este echitabilă și atunci cînd este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvîrșirii de noi infracțiuni atît de către condamnat, precum și de alte persoane.

Colegiul penal relevă, că pedeapsa stabilită inculpaților este în limita sancțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) Cod penal, ce prevede amendă în mărime de la 300 la 1000 unități convenționale, sau muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau închisoare de pînă la 4 ani, astfel s-a ținut cont de principiile generale de individualizare a pedepsei, de gravitatea infracțiunii săvîrșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpaților, astfel fiind respectate dispozițiile art. 61, 75 Cod penal, stabilindu-le o pedeapsă echitabilă, pentru fapta comisă, sub formă de amendă.

Instanța de recurs de asemenea consideră neîntemeiat și argumentul recurentului, privind soluția instanțelor de neadmitere integrală a acțiunii civile de încasare a prejudiciului material și moral, deoarece instanța de apel și-a motivat soluția în partea dată expusă la pct. 4.2. din decizie.

Colegiul penal relevă, că nu există temeii legal pentru admiterea recursului ordinar declarat de partea vătămată Grigoraș E., astfel se impune respingerea acestuia, ca inadmisibil, cu menținerea hotărîrii atacate.

8. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DE C I D E :

Respinge, ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de partea vătămată Grigoraș Elena, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 02 martie 2016, în cauza penală în privința lui *Tartus Tudor Andrei și Popa Andrian Vasiliu*, cu menținerea hotărârii atacate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 06 octombrie 2016.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Ghenadie Nicolaev

Vladimir Timofti

Nadejda Toma

Petru Moraru